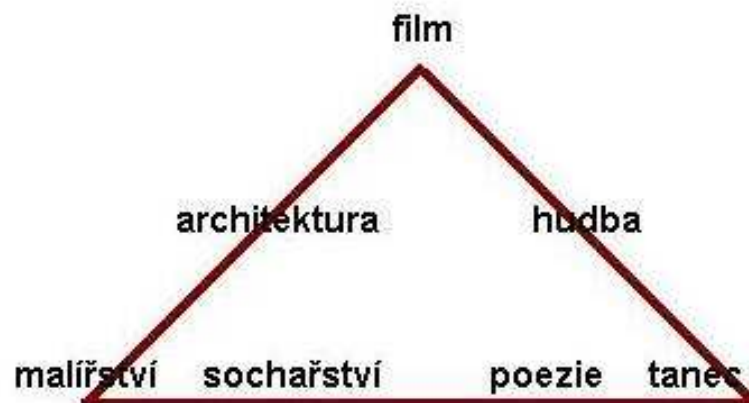

Ricciotto Canudo (1879 - 1923)

Italský vědec, spisovatel, hudební estetik a kritik byl vyhoštěn z rodné země a od roku 1902 žil v Paříži. Spolu s francouzským kubofuturistickým básníkem Guillaumem Apollinaiem a italským dekadentním romanopiscem Gabrielem D'Annunziem byl zakladatelem avantgardního hnutí, které prezentovalo mezi léty 1913 – 1914 svou tvorbu i názory v uměleckém časopise *Montjoie*. Členové této společnosti zároveň pořádali pravidelné debaty o filmu a umění v Café Napolitan, kterých se zúčastňovalo mnoho významných intelektuálů a umělců té doby. Zájem o film vykrytalizoval v to, že Canudo založil v roce 1920 *Club des Amis du Septième Art* (CASA), jehož cílem bylo legitimovat film jako vznešenou kulturní praxi, upevnit všechny filmové umělecké prostředky a zapojit umělce všech odvětví do filmové produkce. Klub se v roce 1924 spojil s *Club française du cinema*, který vedl León Moussina. Z této fúze vznikl záhy *Ciné-club de France*, jehož patrony se vedle jmenovaných stali Germaine Dulacová a Jacques Feyder. Canudo byl rovněž vydavatelem časopisu *La Gazette des Sept Arts*, ve kterém roku 1923 vyšel *Manifest sedmého umění*. Soubor jeho textů byl vydán po jeho smrti jako *L'Usine aux images*.

O filmu začal psát roku 1907. Do dějin filmových teorií se význačně zapsala však až jeho přednáška s rétorikou blízkou manifestu z března 1911 s názvem *Zrození šestého umění*¹, často označovaná jako začátek myšlení o filmu vůbec. Zde Canudo ustavuje film jako nové umění vyrůstající na podkladě umění již existujících, film je tedy pro něj nejen novým uměleckým druhem, ale i propojením starších umění do jednoho celku.

Film označuje jako dokonalou syntézu nejen těchto umění, ale i veškerých dosavadních znalostí a objevů, rytmu prostoru a času, emoce a stroje či vědy a umění. Pojmenovává ho jako „plastické umění v pohybu“ či „totální umění“. Zrod filmu je tak podle něj započítán směrování k odstranění sociálních hierarchií, k znovuostravení aktivní individuality, ke zrušení časoprostoru i k rozmlžení opozic setrvávajících v umění i společnosti jako jsou rozdíly mezi

¹ V první verzi textu se neobjevuje zmínka o tanci, ten je připojen k pěti výchozím uměním až v pozdějších přepracováních. Tím se vysvětluje přechod od filmu-šestého umění k označení tohoto umění jako sedmého.

uměním vysokým a nízkým, mystickým a racionálním, vědou a uměním. Jeho přednáška je tedy nejen prvním známým ucelenějším popisem uměleckého druhu, jež byl na počátku století hojně sledován v intelektuálních kruzích, ale i textem, který otvírá mnoho témat a problematik spojených s filmem, jež jsou následně řešena v dějinách filmových teorií.

Literatura:

Canudo, Ricciotto: The Birth of a Sixth Art. In.: Richard Abel (ed.), *French Film Theory and Criticism I*. Princeton: Princeton UP 1988, s. 58-66.

Canudo, Ricciotto: Teorie sedmi umění, In.: *Illuminace* 1, 1992, č.1.

Canudo, Ricciotto: *L'Usine aux images*. Paris: Etienne Chiron 1926.